

De ziekenhuizen in ons land doen nog altijd niet genoeg om de hygiëne binnen de ziekenhuismuren te verzekeren. Daardoor sterven elk jaar 2.500 à 3.000 mensen door een infectie die ze in het ziekenhuis oplopen. "Dat zijn meer doden

dan er in het verkeer vallen", zegt Boudewijn Catry van het Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid. Het instituut heeft de scores van de individuele ziekenhuizen voor het eerst publiek gemaakt. *TOM LE BACQ*

ELKE DAG ACHT DODEN door ziekenhuisbesmetting

Rapport toont aan dat artsen en verplegers het nog altijd niet nauw genoeg nemen met hygiëne

Je komt binnen in het ziekenhuis en je sterft er. Niet door je ziekte, maar omdat je er een infectie oploopt die je nog niet had voor je werd opgenomen. In ons land gebeurt het elke dag met acht patiënten. Daarmee is het probleem groter dan de sterfte in het verkeer. Het Wetenschappelijk Instituut voor de Volksgezondheid (WIV) heeft voor het eerst opgesteld wat de individuele ziekenhuizen doen om de infecties terug te dringen. Het publiceerde een score van 105 ziekenhuizen: heeft de instelling wel een strategisch plan tegen besmettingen, wordt er personeel voor vrijgemaakt en worden er opleidingen rond gegeven, en wordt het aantal infecties goed bijgehouden en gescreend? Let wel: de gegevens komen van de ziekenhuizen zelf. Het WIV pleit ervoor om ze door een onafhankelijke externe organisatie te laten verifiëren.

Onvoldoende handhygiëne

De ziekenhuizen in Vlaanderen scoren door de band genomen beter dan die in Brussel en Wallonië. Maar de zwakste scores halen we op het vlak van de registratie van die infecties: er wordt niet nauwkeurig genoeg bijgehouden hoeveel mensen bijvoorbeeld via een wonde een infectie oplopen na een operatie. Of er wordt niet genoeg onderzocht wat een ziekenhuis kan doen om te vermijden dat de pa-

tiënt besmet raakt wanneer hij een katheter krijgt. Vooral op intensieve zorg is het risico hoog, maar toch volgen ziekenhuizen het te weinig op. "Ze onderschatten het probleem", zegt Boudewijn Catry van het WIV. "Nochtans gaat het om hoge cijfers: 3.000 sterfgevallen per jaar in België, en tussen de 110.000 en 130.000 patiënten die een besmetting oplopen maar er niet aan sterven."

Er zijn twee belangrijke oorzaken voor die infecties. Eén: onvoldoende handhygiëne bij verplegers en artsen. En twee: er wordt te veel antibiotica toegediend, waardoor verzwakte patiënten makkelijk besmet raken.

"Voor alle duidelijkheid: de ziekenhuizen hebben de afgelopen jaren al inspanningen geleverd", zegt Catry. "Het aantal besmettingen met de MRSA-bacterie, die resistent is tegen antibiotica, is bijvoorbeeld fors verminderd. Maar er zijn nog talloze andere besmettingen, onder meer met de *Clostridium difficile*, die voorkomt in de darmen."

En dus blijft het totale aantal sterfgevallen hoog. "Er is nog ruimte voor verbetering. Dat zou je met automatisering kunnen oplossen: ziekenhuispersoneel zou dan pas toegang krijgen tot een kamer als de handen eerst ontsmet zijn", zegt Catry. "Nu wordt er nog te veel gerekend op de ervaring en goodwill van de personeelsleden zelf."

■ Een consequente handhygiëne door artsen en verplegers zou het aantal besmettingen kunnen terugdringen.

Hoe scoort het ziekenhuis in uw buurt?

	Organisatie Zijn er gedetailleerde plannen? (score op 6)	Middelen Wordt er voldoende personeel voor vrijgemaakt? Zijn er opleidingen? (score op 7)	Actie Wordt er nauwkeurig toezicht gehouden op de verschillende infecties? (score op 20)
BRUSSEL			
Goed	Sint-Luc	4 7 19	
Matig	Brugmann	5 7 17	
Zwak	Erasmus	5 7 17	
	Edith Cavell	6 7 15	
	Sint-Jan	6 7 13	
	Sint-Anne - Sint-Remi	6 6 12	
	UZ	4 5 15	
	Sint-Pieter	3 7 13	
	Jules Bordet	2 3 14	
	Iris Ziekenhuizen Zuid	2 5 11	
	Europaziekenhuizen	4 3 8	
	HUDERF	1 3 9	
VLAAMS-BRABANT			
	Leuven UZ	6 5 19	
	Diest AZ	6 5 17	
	Leuven Heilig Hart	5 7 13	
	Tienen Heilig Hart	6 3 13	
	Vilvoorde Jan Portaels	5 4 12	
	Halle Sint-Maria	4 5 10	
ANTWERPEN			
	Herentals Sint-Elisabeth	6 4 19	
	Geel Sint-Dimpna	6 4 18	
	Brasschaat Klina	5 7 15	
	Antwerpen Ziekenhuisnetwerk	5 5 16	
	Malle Sint-Jozef	5 5 16	
	Edegem UZ	3 4 19	
	Bonnhelden Imelda	6 6 14	
	Reet Heilige Familie	5 5 15	
	Mol Heilig Hartziekenhuis	5 4 16	
	Turnhout AZ	6 5 12	
	Wilrijk GZA	3 4 15	
	Deurne Monica	6 4 11	
	Bornem Sint-Jozef	6 2 12	
	Lier Heilig Hart	5 3 11	
	Mechelen Sint-Maarten	4 4 11	
LIMBURG			
	Hasselt Jessa	6 7 19	
	Tongeren Vesalius	5 5 17	
	Heusden Sint-Franciskus	5 7 14	
	Genk Oost-Limburg	4 3 15	
	Overpelt Mariaziekenhuis	5 5 12	
	Maasik Maas en Kempen	5 2 10	
	Sint-Truiden Sint-Trudo	3 2 11	
WEST-VLAANDEREN			
	Brugge Sint-Lucas	5 7 18	
	Kortrijk Groeninge	6 4 19	
	Ieper Jan Yperman	6 6 16	
	Oostende Damiaan	6 7 14	
	Veurne Sint-Augustinus	5 6 16	
	Brugge Sint-Jan	4 7 15	
	Izegem Sint-Jozef	6 5 14	
	Waregem O.L.V. van Lourdes	5 6 12	
	Torhout Sint-Rembert	6 4 13	
	Tielt Sint-Andries	3 5 13	
	Roeselare Stedelijk Ziekenhuis	6 4 10	
	Roeselare Heilig-Hart	5 3 12	
OOST-VLAANDEREN			
	Gent Maria Middelaars	5 7 18	
	Dendermonde Sint-Blasius	6 7 16	
	Gent UZ	5 6 17	
	Sint-Niklaas Nikolaas	6 6 16	
	Aalst ASZ	6 3 19	
	Oudenaarde AZ	6 6 16	
	Gent Jan Palfijn	5 4 18	
	Ronse Glorieux	6 5 14	
	Deinze Sint-Vincentius	5 5 15	
	Gent Sint-Lucas	6 3 15	
	Aalst Onze Lieve Vrouw	5 6 13	
	Zottegem Sint-Elisabeth	5 4 14	
	Eeklo Alma	6 6 10	
	Lokeren AZ	4 6 7	

Bron: Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid

DE HOOGSTE SCORE "Elke dag keihard werken"

Het Hasseltse Jessaziekenhuis mag zich met een score van 32 op 33 het meest hygiënische ziekenhuis van België noemen. "We zetten al jaren sterk in op hygiëne, waardoor het aantal zorginfecties hier fors onder het gemiddelde ligt", zegt arts-ziekenhuis-hygiënist Koen Magerman. Het Jessaziekenhuis heeft vandaag vier ziekenhuishygiënisten in dienst. Daarnaast telt elke afdeling een referentieverpleegkundige. "Hygiëne is iets waar we elke dag met een heel team keihard voor werken. Verder investeren we onder meer in extra opleidingen voor het personeel. Voor een perfecte hygiëne heb je uiteraard de middelen nodig, wat niet altijd evident is in tijden van bezuinigingen. Maar we zullen er alles aan doen om volgende keer even goed, en zo mogelijk nog beter te scoren." (tlb, rst)

DE LAAGSTE SCORE "Achterhaalde cijfers"

Uit de scores blijkt het Sint-Trudo-ziekenhuis in Sint-Truiden de allerslechtste leerling van de klas, met een onvoldoende op de drie categorieën. "Het gaat om scores uit 2013 die geen correct beeld geven van de situatie vandaag", zegt woordvoerder Kristel Smeyers. "Sindsdien hebben we een grote inhaalbeweging gemaakt op het vlak van ziekenhuishygiëne. Er kwamen twee hygiënisten bij, er zijn ook meer opleidingen en we volgen de resultaten beter op." "Dat blijkt ook uit de meetresultaten voor dit jaar, die op alle afzonderlijke onderdelen duidelijk beter zijn dan in 2013. Vorige week nog voerde Zorginspectie een audit uit, en daar heeft ons ziekenhuis het uitstekend gedaan. Zo waren alle gecontroleerde medewerkers voor 100 procent in orde met hun handhygiëne." (tlb)